

Nye forskningscentre for miljøvennlig energi (FME Samfunn)

Info-møte hovedutlysning

Agenda

1. Skissetilbakemelding
2. Hovedutlysningen
3. Tematiske og strategiske prioriteringer
4. Søknadsbehandling og tidsplan
5. Vurderingskriterier
6. Utvalgte presiseringer

Skissetilbakemelding

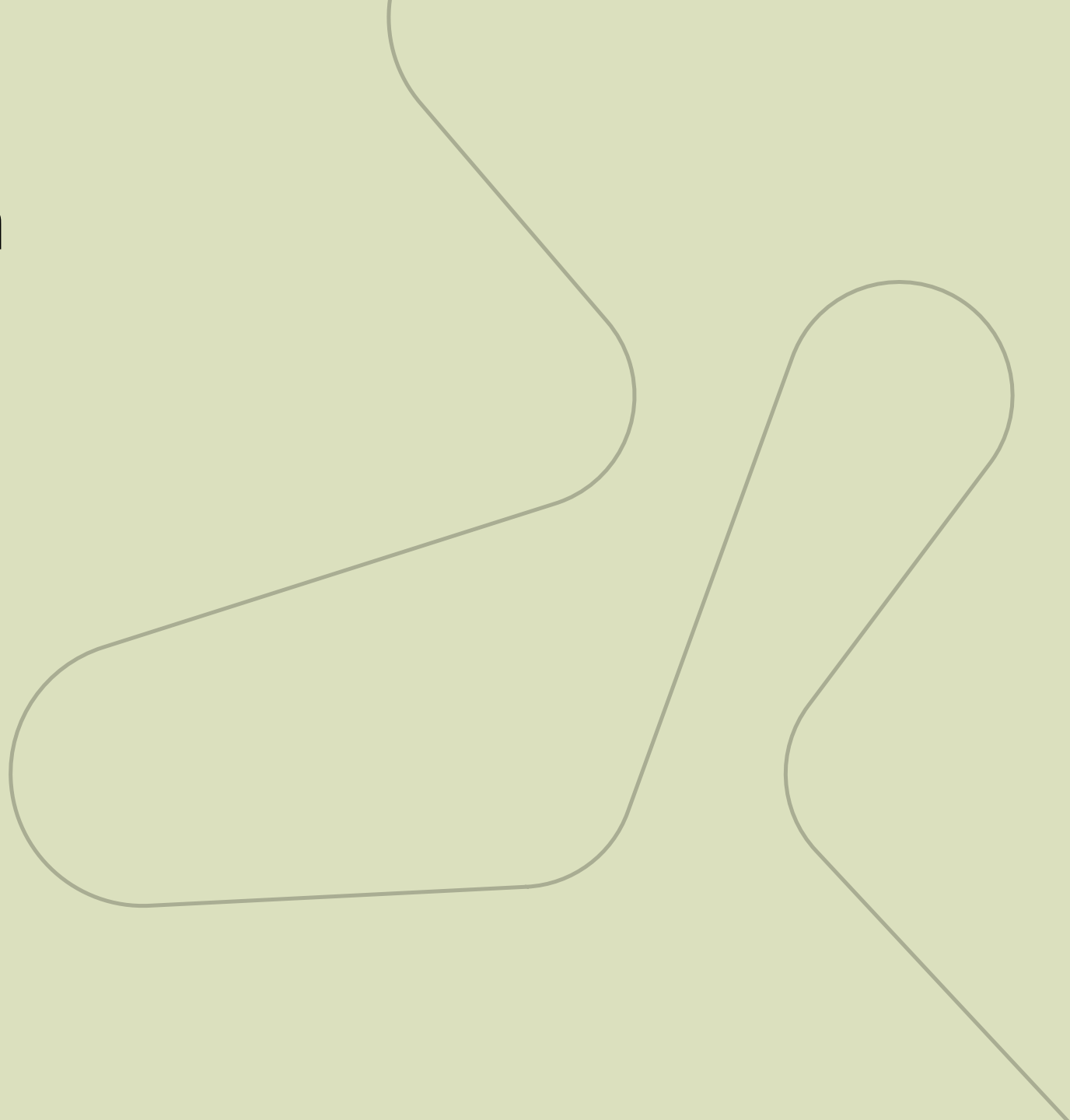

Skisser mottatt 18. mars 2026

- 11 skisser
  - 2 skisser fra UiO
  - 1 skisse fra Frischsenteret, NIVA, INN, UiA, SINTEF, UiT, NTNU, Cicero, UiS
- Søker om mellom 80 og 120 mill. kroner hver
- Totalt søkes det om 1,2 mrd kroner, 240 mill. kroner tilgjengelig
- Stor bredde i FoU-partnere (37 ulike forskningspartnere)
- Til sammen dekker skissene godt de tematiske områdene som er skissert i utlysningen
- De fleste av skissene har fått tilbakemelding om mulige forbedringspunkter til en eventuell hovedsøknad
- Noen av skissene er bedt om å vurdere KSP-søknad eller kontakt med andre søknader
- Det er ulikt hvor langt i prosessen de ulike konsortiene er kommet
- Flere av skissene har stor andel in kind fra brukerpartnerne og som det vil være viktig å vise hvordan implementeres i senterets arbeid
- Alle skisse har foreslått eksterne eksperter

- Tilbakemelding på skissene ble sendt ut **30. april (mail) og 4/5. mai**
- Søknadsfrist **23. september 2026**

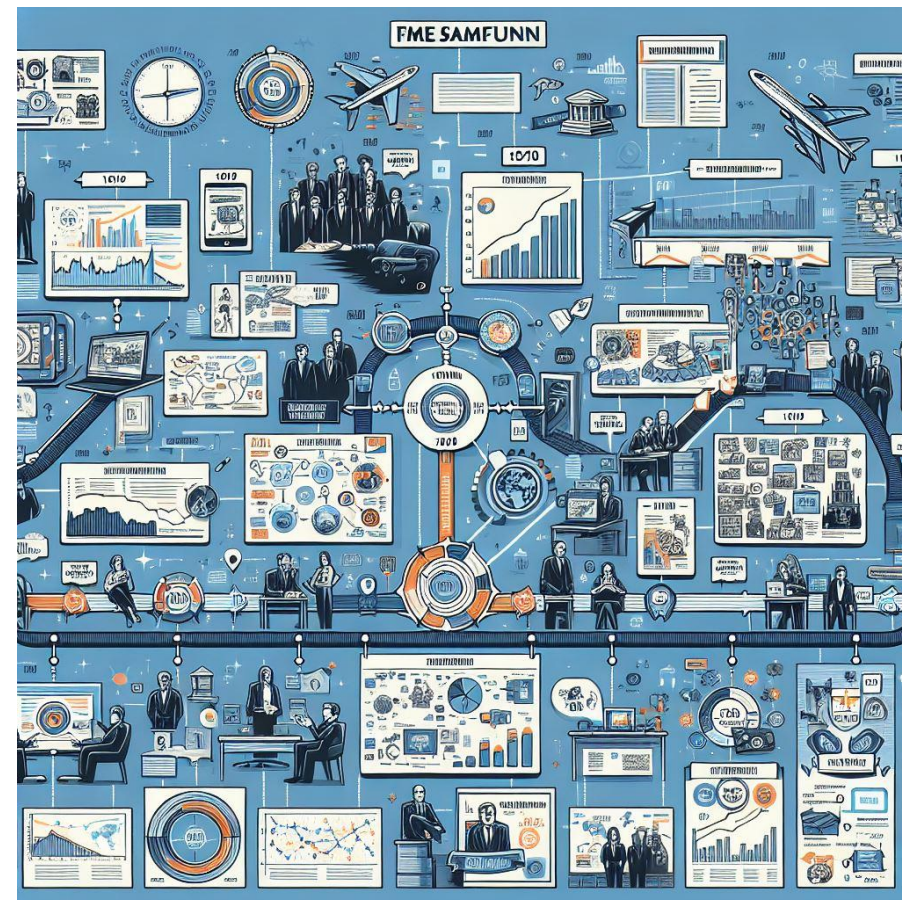

Hovedutlysningen

Mål for sentrene

- Bidra til at vi når Norges energipolitiske mål og støtter opp under forpliktelser innen klima og natur.
- Sentrene skal levere forskningsbasert kunnskap og løsninger
  - i.som er nødvendig for å løse utfordringer for energiomstillingen i samfunnet.
  - ii.som basis for strategiske beslutninger i forvaltning, næringslivet og andre samfunnsaktører.
- Sentrene skal i hovedsak arbeide med
  - i.samfunnsvitenskapelige og relevante humanistiske problemstillinger
  - ii.kan inkludere noe naturvitenskap og teknologi i den grad det støtter opp under sentrale forskningsspørsmål.

FME Samfunn strategiske føringer

- utarbeide forskningsbasert kunnskap slik at forvaltning, næringslivet og samfunnet for øvrig kan løse utfordringer og nyttiggjøre muligheter innenfor energiomstillingen
- bidra til å redusere klimagassutslipp nasjonalt og internasjonalt, mer effektiv bruk og overføring av energi og økt produksjon av fornybar energi
- fremme utvikling av forskningsmiljøer som ligger i den internasjonale forskningsfronten og som inngår i sterke nasjonale og internasjonale nettverk.
- synliggjøre resultatene fra forskningen og bidra til en kunnskapsbasert debatt om energiomstillingen

FME- Hovedutlysningen

- Det kan komme mindre endringer i teksten fram til utlysningen åpner for søknader (rett før ferien eller senest 6 uker før søknadsfrist)
- Alle søknader må kunne vise til en innsendt skisse
- Husk å lese utlysningen nøye, også dokumenter det er lenket til og da spesielt Krav og retningslinjer for Nærings-eller samfunnsrettet forskningscenter

Nye forskningscentre for miljøvennlig energi

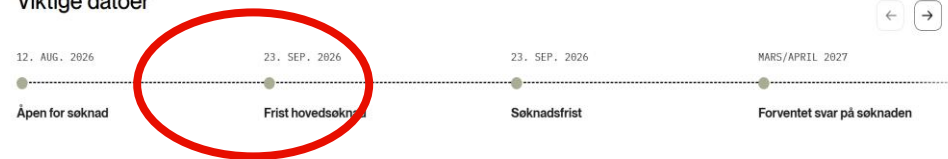
PUBLISERT 24. OKT. 2025 | OPPDATERT 18. MAI 2026 DEL | LAST NED

Finansieringsordning: Forskningscenter	Støttegrenser: Kr 60 000 000-120 000 000
Utløsningen forutsetter innlevert skisse: Obligatorisk skisse for forskningscenter for miljøvennlig energi (FME)	Antatt tilgjengelige midler: Kr 240 000 000. Det tas sikte på oppstart av inntil 3 nye sentere.
Søknadsfrist: 23. september 2026, kl. 13.00 CEST	Kontakt: Send oss en henvendelse
Aktuelle temaområder: Energi og transport	
Målgrupper: Forskningsorganisasjon	

Last ned alle filer

Dette er en foreløpig utlysningstekst. Den kan bli endret fram til utlysningen åpner for søknader.

Viktige datoer

FME- hovedutlysningen

- Prosjektansvarlig fra godkjent forskningsorganisasjon
- Forpliktende samarbeid mellom
  - i. Forskningsorganisasjoner
  - ii. Norsk næringsliv
  - iii. Offentlig sektor
  - iv. Andre samfunnsaktører
- Minimum tre og gjerne flere samarbeidspartnere som ikke er forskningsinstitusjoner
- Minimum tre og gjerne flere samarbeidspartnere som er godkjente norske forskningsorganisasjoner
- Minst en utenlandsk forskningspartner

Shutterstock

FME - Hovedutlysningen

Søknadsfrist er 23. september 2026

- Søknaden og alle vedlegg skal skrives på engelsk
- Alle vedlegg skal være i pdf format
- Alle obligatoriske vedlegg må være med
- Krav til prosjektansvarlig forskningsorganisasjon må være oppfylt
- Krav til samarbeidspartnere må være oppfylt

Obligatoriske vedlegg

- Prosjektbeskrivelse på maks 20 sider
- Maks 10 CV'er inkl senterleder, maks 4 sider, følg mal
- Totaloversikt kostnader og finansiering (se mal)
- Oversikt over brukerfinansiering (inkind/kontanter) (se mal)
- Intensjonserklæringer fra
  - i. prosjektansvarlig organisasjon
  - ii. alle forskningspartnere
  - iii. alle brukerpartnere

Valgfritt vedlegg

- Gi forslag til inntil 5 internasjonale fagfeller

Finansiering av sentrene

- Forskningsrådets støtte (inntil tre sentere):
  - i. Totalt 240 mill. kroner fordelt over 8 år
  - ii. Hvert senter 60-120 mill. kroner (7,5 til 15 mill. kroner pr. år)
- Finansieringen fra brukerpartnerne må være minst 15 prosent av Forskningsrådets finansiering (cash og in-kind)
- 3/8 av midlene fra Forskningsrådet allokteres til de tre siste årene
- Udisponerte midler for å sikre fleksibilitet (egen arbeidspakke)
  - i. Minimum 10 prosent av Forskningsrådets finansiering er udisponert fra og med år tre. For de siste tre årene av senterperioden kan inntil 25 prosent være udisponert.
- Egne økonomioversikter som vedlegg til søknaden (obligatoriske vedlegg)

Costs

Activity/Item	Project owner	Research partner 1	Research partner 2	Company partner 1	Company partner 2	Company partner 3	Public partner 1	Public partner 2	Total
WP1									
WP 2									
WP3									
--									
--									
WP N									
Management									
Sum									

Funding

Activity/Item	RCN	Project owner	Research partner 1	Research partner 2	Company partner 1	Company partner 2	Company partner 3	Public partner 1	Public partner 2	Total
WP1										
WP 2										
WP3										
--										
--										
WP N										
Management										
Sum										

Name organisation	In-kind (NOK 1000)	Cash (NOK 1000)
	Total over eight years	Total over eight years
User partner 1		
User partner 2		
User partner 3		
User partner nn...		
All user partners	Total SUM	Total SUM

Andre elementer ved finansieringen

- Det er ikke statsstøtte gjennom denne utlysningen
- Det er ikke er noe krav om egenfinansiering fra forskningspartnere. Og det er heller ikke en del av evalueringskriteriene. Den strategiske forankringen skal imidlertid vurderes og egenfinansiering kan være en del av dette.
- Brukerfinansiering kan ikke brukes som næringsfinansiering til andre Forskningsrådsfinansierte prosjekter

Tematiske og strategiske prioriteringer

Aktuelle tematiske områder

- Aktiviteten i sentrene skal ha en bred og tverrfaglig tilnærming, se framover og bidra til helhetlig kunnskap og løsninger slik at vi kan oppnå:
  - i.en demokratisk og rettferdig energiomstilling
  - ii.reduserte klimagassutslipp og effektiv, robust og miljøvennlig kraft- og energiforsyning

- Viktige temaer inkluderer blant annet energirelatert kunnskap om effekter, løsninger og utfordringer på:
  - i.politikk og forvaltning
  - ii.økonomi, marked samt nasjonalt og internasjonalt energisamarbeid
  - iii.samfunn og menneske
  - iv.klima, natur og ressursbruk

Energiomstilling, illustrasjon NTRANS

Strategiske prioriteringer

- Samarbeid
  - i. Bred og tett samarbeid
  - ii. Tverrfaglighet
  - iii. Involvering av brukerpartnere
  - iv. Internasjonalt samarbeid
- Organisering
  - i. Ledelse
  - ii. Samspill i senteret
  - iii. Senterbyggende aktiviteter
  - iv. Endringer i senterperioden
- Kunnskap, kompetanse og kommunikasjon
  - i. Planer og mål for kommunikasjon og formidling
  - ii. Offentlige debatt
  - iii. Utdanning
  - iv. Likestilling og forskningens uavhengighet

Shutterstock

Tematisk avgrensning mot løpende portefølje

- Det er ikke mulighet til å søke om forlengelse av et eksisterende senter, men evt. med utgangspunkt i et eksisterende
- Aktiviteten i de nye sentrene skal ikke overlape, men kan være komplementære bl.a. følgende ordninger:
  - i. Sentre for bærekraftig areal og naturbruk
  - ii. Sentre for Transport 2050
  - iii. Andre løpende FME-er, SFI-er, SFF-er
- Senteret må beskrive hvordan aktiviteten og eventuelt samarbeid vil være nyttig for aktuelle løpende FME-er

Søknadsbehandling og tidsplan

Behandlingsprosedyre

Vurdering av søknad

- Forvurdering
- Vurdering i panel av kriteriene «*Forskningskvalitet*», «*Virkninger og effekter*» og «*Gjennomføring*»
- Vurdering av saksbehandlere i Forskningsrådet av kriteriet «*Relevans for utlysningen*»
- Intervju for panel og Forskningsrådet av 4-6 søknader for endelig fastsettelse av karakter

Porteføljestyret for energi og transport fatter endelig vedtak:

- Karakterer til søknadene etter intervju
- Etablering av en balansert prosjektportefølje som dekker bredden i områdene beskrevet i porteføljeplan for energi, transport og lavutslipp, delportefølje energi og lavutslipp og som bidrar til kunnskap som er nødvendig for å løse utfordringer for energiomstillingen i samfunnet.
- Merverdien ved å ha et senter på området inkludert vurdering av overlapp med forskningssentre som allerede er finansiert via Forskningsrådet på beslutningstidspunktet.

Tidsplan

- Hovedutlysning med frist 23. september
- Vedtak våren 2027
- Oppstart 1. august 2027
- Full aktivitet fra 1. januar 2028

Vurderingskriterier

Forskningskvalitet

I hvilken grad senteret er ambisiøst, nyskapende og flytter forskningsfronten

- Vitenskapelig kreativitet og originalitet.
- I hvilken grad hypoteser og problemstillinger er nyskapende og dristige.
- I hvilken grad senteret har potensial for å frembringe ny kunnskap som flytter forskningsfronten, inkludert vesentlig utvikling/fornyelse av teori, metoder, eksperimenter eller empirisk kunnskap.

Kvaliteten på senterets FoU-aktiviteter

- Kvaliteten på problemstillingene, hypotesene og senterets mål, og i hvilken grad de er klart og tydelig beskrevet.
- I hvilken grad den teoretiske tilnærmingen, forskningsdesignet og metodevalget er troverdig og velegnet, og tverrfaglige innfallsvinkler er tilstrekkelig vurdert.
- I hvilken grad senteret tar hensyn til samfunnsansvar, etiske problemstillinger og kjønnsdimensjonen i forskningen på en tilfredsstillende måte.
- I hvilken grad senteret forholder seg til brukeres/interessenters kunnskap på en tilfredsstillende måte.

Virkinger og effekter

Potensielle virkninger og effekter av den foreslåtte forskningen

- I hvilken grad senterets planlagte resultater kan bidra til å møte viktige vitenskapelige utfordringer, både nå og i fremtiden.
- I hvilken grad senterets planlagte resultater kan svare på viktige utfordringer i sektoren(e), både nå og i fremtiden.
- I hvilken grad kompetanseutviklingen og senterets planlagte resultater vil gi grunnlag for verdiskaping i norsk næringsliv og/eller offentlig sektor.
- I hvilken grad senterets planlagte resultater er relevante for FNs bærekraftsmål eller har potensiale for å bidra til å møte andre viktige samfunnsutfordringer, både nå og i fremtiden.
- I hvilken grad de potensielle virkningene og effektene er tydelig formulert og troverdige.

Kommunikasjon og utnyttelse

- I hvilken grad riktig praksis for åpen forskning er en integrert del av prosjektet for å sikre åpen deling og utstrakt tilgang på forskningsresultater.
- Kvaliteten på, og omfanget av, kommunikasjons- og involveringsaktiviteter rettet mot relevante interessenter/brukere.
- I hvilken grad samarbeidspartnerne er involvert i arbeidet med å ta i bruk senterets resultater.

Gjennomføring

Kvalitet på prosjektleder(senterleder) og prosjektgruppe

- I hvilken grad prosjektleder (senterleder) har relevant kompetanse og erfaring og er kvalifisert til å lede en satsing på denne størrelsen.
- I hvilken grad prosjektdeltakerne utfyller hverandre, og i hvilken grad prosjektgruppen innehar den nødvendige kompetansen for å gjennomføre senteretsatsingen på en effektiv måte.

Kvaliteten på senterets organisering og ledelse

- I hvilken grad det gir merverdi at forskningsaktivitetene er organisert som et senter framfor flere separate prosjekter.
- I hvilken grad senteret vil bli organisert på en effektiv måte, herunder om ressursene allokert til de forskjellige arbeidspakkene er tilstrekkelige og i samsvar med senterets mål og leveranser.
- I hvilken grad oppgavene i senteret er fordelt på en måte som sikrer at alle prosjektdeltakere har en tydelig rolle og tilstrekkelig med ressurser til å fylle denne rollen.
- I hvilken grad ledelse og styring i senteret er organisert på en egnet måte, inkludert risikostyring og innovasjonsledelse.
- I hvilken grad samarbeidspartnerne bidrar i styringen og gjennomføringen av senteret.

Kvaliteten og graden på internasjonalt samarbeid

- I hvilken grad omfanget av og kvaliteten på de internasjonale samarbeidsaktivitetene er i tråd med senterets mål.

Kjønnsbalanse i senterets prosjektgruppe

- Dersom det er dårlig kjønnsbalanse i senterets ledergruppe (senterleder og forskningslederne), i hvilken grad planene for å støtte utviklingen av forskertalenter av det underrepresenterte kjønn mot kvalifisering til stillinger på seniornivå er hensiktsmessige.

Relevans for utlysningen

I hvilken grad senteret svarer på utlysningens formål og føringer.

Utvalgte presiseringer

Utvalgte presiseringer

- En forutsetning for å sende inn en søknad til hovedutlysningen er at den tar utgangspunkt i en eller flere skisser
- Hovedutlysningen er på gammelt søknadsskjema med krav om alle obligatoriske vedlegg som gitt i utlysningen
- Kostnader for stipendiater går ikke lenger etter faste satser men det skal beregnes personal og indirekte kostnader som for annet personell, dvs avhengig av sektor (<https://www.forskningsradet.no/finansiering/skrive-soknad-nytt-soknadssystem/arbeidspakker-budsjett-nytt-system/#Personal-indirekte>)
- Finansiering fra brukerpartnere inkluderer både kontanter og inkind. Inkind betyr bidrag med arbeide eller bruk av utstyr som benyttes i senterets aktiviteter og er en del av prosjektaktivitetene i senteret. Andre typer kostnader må godkjennes av Forskningsrådet. Det forventes at alle brukerpartnere bidrar i senteret.
- Husk at det er kun godkjente forskningsorganisasjoner som kan få midler under denne søknadstypen [Godkjente forskningsorganisasjoner](#)
- Husk å spesifisere planer for bruk fleksible midler (egen arbeidspakke)
- Husk å lese utlysningen nøye, både temateksten og den generelle teksten. Les også veiledningene.

LYKKE TIL!

Idékraft verden trenger

Åse Slagtern

asl@forskningsradet.no

Forskningsrådet